

eglutė

1983
KOVAS

TURINYS

- 3 VELYKOS, V. Šimaitis
- 4 VISI GIEDOJO, Pušėlė
- 9 UŽ GIRUŽĖS, R. Jotvingytė
- 14 PINGVINO CEPELINO PROBLEMA, Teta Audronė
- 18 PASAKA APIE BALTIJOS JŪRĄ, E. Sindaskytė
- 22 GALVOSŪKIAI
- 23 SURASK ŽAISLŲ PAVADINIMUS, paruošė L. Underienė
- 26 GAMTA IR APLINKA: VARLĖS GYVENIMAS, paruošė A. Prapuolenytė
- 30 VAIKŲ KŪRYBA
- 32 AR ŽINAI? paruošė V. Abromaitis

PIEŠINIAI

1983 m. viršeliai — V. Stančikaitės.

Skyrių vinjetės — Zitės Sodeikienės.

Kitos iliustracijos:

- J. Paukštienės — 3, 30
- A. Sruoginienės — 4, 5, 6, 7
- E. Muliolienės — 7
- A. Trinkūno — 9, 10, 11, 12, 13
- A. Skrupskelienės — 14, 15, 16, 17
- A. Sutkuvienės — 18, 19, 21
- P. Osmolskio — 26

REDAKCIJA

REDAKCIJA: vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė, 57 Sylvan Ave., Toronto, Ont., Canada M6H 1G4

ADMINISTRACIJA: administratorė — Danguolė Sadūnaitė, Immaculate Conception Convent, Putnam, CT 06260

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" spausdintų rašinių bei piešinių kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Connecticut 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription—\$7.00; single copy—\$0.75. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260.

EGLUTĖ (THE LITTLE FIR) — (USPS 169-200)

VELYKOS

Viktoras Šimaitis

**Sveiki, sulaukę švento ryto!
Aušros ugnis danguj nušvito.
Sutvisko saulės aukso strėlės —
Kristus kėlės!**

**Jo rūbai buvo balto sniego,
Ir iš mirties, o ne iš miego
Taikos ir Meilės Avinėlis —
Kristus kėlės!**

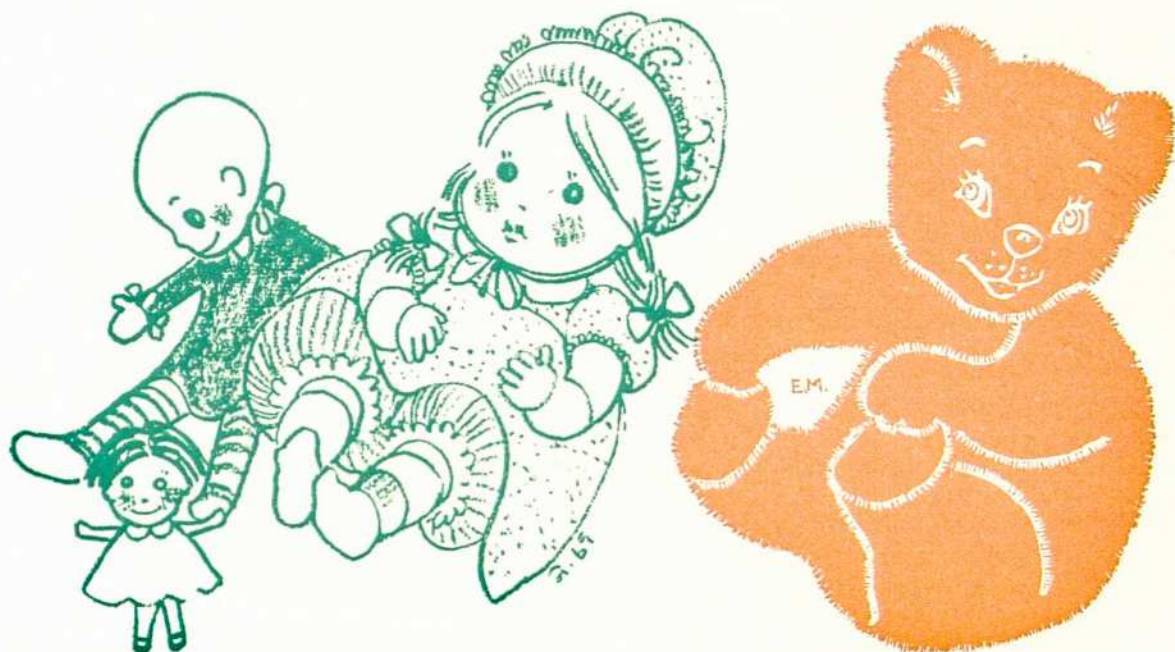
VISI GIEDOJO

Pušelė

Popiečio saulė tirpino sniego likučius. Sniegas buvo murzinas, bet niekas jo neprausė, nors Velykos čia pat. Niekas į tą murziną sniegą nė nežiūrėjo. Visur juk aiškiai matyti pavasario žingsneliai. Gluosniai darosi šviesiai geltoni ir rodo minkštučius pumpuriukus. Kiemo gale 'katukai' jau gerokai pūkuoti. Patvory dygsta jauna žolytė.

— Vaikai, — sako mama, — išjudinkit sniego likučius. Saulutė greičiau ištirpins.

Bet visi labai užimti, negirdi. Kiekvienas kažkur skuba, kažką daro. Ir šuniukas Sargiukas skuba, laksto iš

kiemo į namus, iš namų į kiemą. Beskubėdamas uodegytę tarpdury pamiršo. Vaje! Gerai, kad nepriverė!

Žibutė sėdi savo lėlių kampelyje ir apžiūri savo dukrytes. Oi, ne labai gražios tos lėlės. Reikia veidelius šveist, suknytes skalbt. Meškis jau seniai seniai nešukuotas. Kas su tokiu susivėlusiu per Velykas kalbės?

Iš virtuvės eina nepaprastai skanūs kvapai. Visų nosis labai kutena — ir vaikų, ir Rainiuko-kačiuko ir Sargiuko-šuniuko. Bet mama nieko į virtuvę neįsileidžia. Tik trina, suka, plaka, maišo. Žibutė pro durų plyšiuką matė didelį raguotą pyragą. Ant stalo dubenėliuose išrikiuoti stovi migdolai, apelsinų žievelės, razinkos.

Mama dabar visai nekalba. Tik išbėga ko pasiimti ir vėl virtuvėn neria. "Tikriausiai ši vakarą pasakos nebus", galvoja Žibutė. "Oi, kad tos Velykos paskubėtų, kad greičiau ateitų!..."

Žybteli mergytei gera mintis. Ot, ims ir apgaus Velykas. Ims ir paskubins. Užsilipa ant kėdės ir siekia sieninio laikrodžio. Per aukštai. Lipa ant sofos. Plumpt! Per minkšta.

— Žibute, ką tu ten darai? — šūkteli mamytė.

— Aš — nieko. Aš čia su Rainiuku...

Bet tas Rainius toks tingus, nenori žaisti. Tik murkia, akį primerkęs. Ūsas blizga kaip adata.

— Žibute, bėk laukan. Andrius Sargiuko namą dažo. Gal jam pagalbos reikia...

Žibutė velkasi paltuką. Išeidama, kyšteli nosytę į virtuvę. Ten Saulytė su Rima margučius dažo. Koks gražumėlis! Kaip plaštakės sparniukai tie kiaušiniai. Žali ir raudoni ir fioletiniai ir visokių visokiausių spalvų. Žibutės neįsileidžia. Čia juk sunkus darbas. Abi mergaitės įkaitusios, išraudusios. Kiaušinius vis reikia imti iš vieno indo, į kitą dėti, ir vėl imti ir vėl dėti...

Lauke Andrius baigia dažymą. Jam pagalbos nereikia. Tėtis su Gyčiu automobilį plauna. Bet ir jie Žibutės nekviečia į talką. Pasiėmus savo kastuvėlį mergytė eina sniego judinti. Gal ir ištirps...

— Tėveli, tėveli! Žiūrėk, ką radau! — suklykė Žibutė.

— O ką gi, parodyk.

Žibutė atbėga. Rankutėse laiko pūkuotą sutvėrimėlį.

— Paukščiukas, — sako Gytis. — Bet jis jau negyvas.

— Kad niekas jam nedavė valgyt, nei lovytės, ar todėl negyvas?

— Gal šalnų sušaldė. Gal per anksti iš pietų atskrido, — aiškina tėtis.

— O jei aš jį į savo lovytę paguldysiu, gal pasidarys gyvas?

— Ne, Žibute, gyvas nepasidarys. Duok kastuvėlį. Iškasim duobutę ir palaidosim.

Namuose aprimo skubėjimai. Virtuvėj jau nebegirdėt šaukštų ir lėkščių bildesio. Vonioj gargaliuoja vanduo ir kvepia muilas. Pagaliau, visi vaikai išprausti, aprimę. Mama Žibutę susupa į didelį rankšluostį ir nuneša tiesiai į lovą. Tėvelis praveda vakaro maldą.

— Vaikai, už ką dar norit pasimelsti? — klausia.

— Už paukščiuką, — kužda Žibutė tėveliui į ausį.

Andrius neišlaiko ir suprunkščia juokais. Kikena ir Saulytė su Rima. Visa sofa kruta.

— Žibute, už paukščiuką melstis nereikia, — sako tėvelis, glostydamas jos šlapius plaukus.

— Ar Dievulis negali padaryti, kad paukščiukas pasidarytų gyvas?

— Galėtų Žibute, — aiškina mama. — Bet gamtoje taip jau sutvarkyta. Paukščiukas pagyveno, pačiulbėjo, ir jo amželis pasibaigė. Iš kiaušinėlių išsiris nauji paukščiukai, ir tie gyvens ir čiulbės.

— Bet Dievulis pats pasidarė gyvas, ar ne, mamyte? — dar vis nenustoja Žibutė.

— Jis prisikėlė Velykų rytą, — įsiterpia išmintingasis Gytis.

— Ir todėl mes giedam džiaugsmo giesmę, aleliuja, — sako tėvelis.

— O ką reiškia tas žodis, aleliuja? — nesupranta Andrius.

— Tai džiaugsmo žodis — taip, kaip mes sakytume valio. Tai labai senas žodis, kurį naudodavo žydai savo maldose ir giesmėse. Rytoj visi giedosim aleliuja.

— Ir Rainiukas, ir Sargis ir mano meškis — visi giedos? — nerimsta Žibutė.

Vėl visas kambarys nuskambėjo juoku.

— Gal ir jie giedos, — sako mamytė. — O dabar jau laikas gulti.

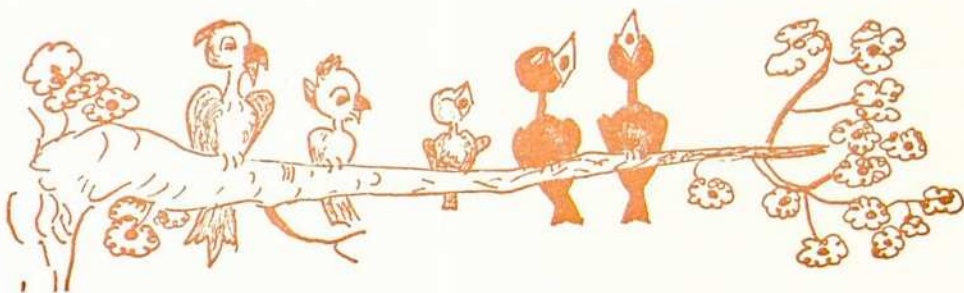
Vaikai išsiskirsto į savo kambarius. Namuose tylu ir gera.

Žibutė užmigo ir sapnavo, kad daug paukščiukų apie jos lovutę skraido. Ji juos surikiuoja ir giedoti mokina. Bet jie niekaip aleliuja neištaria. Čiulba savaip ir gana. Negieda nei Rainiukas, nei Sargis, nei meškis. Tik žiopčioja.

— Aš jums parodysiu kaip giedoti, — sako Žibutė. Ji plačiai išsižioja ir gieda. Visi paukšteliai ir gyvuliukai gieda kartu. Tai puikus choras!

Velykų rytas. Mama patefone užtaiso Velykų giesmių plokštelę. Bunda visa šeima. Namai pilni velykinės lelijos kvapo.

— Lygiai taip! Lygiai taip! — šaukia visiems Žibutė.
— Lygiai taip visi giedojo! Visi giedojo aleliują.

UŽ GIRUŽĖS

Ritonė Jotvingytė

Už kalnelio,
Prie upelio,
Prie pušaitės
Ir klevų,
Susigūžęs
Už giružės
Stovi namas
Be langų.

Vieną rytą,
Kai nukrito
Lietaus lašas
Ant žolės,
Kiškė Drasė
Pasikasė
Basa koja
Už ausies.

— Kur kiškiukai
Rudapūkiai
Nudulkėjo
Sau kalnais?
Ar meduolių
Ėjo pirkti
Dviem takais?

— O gal vyko
Pas Velykė?
Bet — ši baisiai
Užimta!
Kad žinotum, —
Prasižiotum,
Darbais kokiais
Apkrauta.

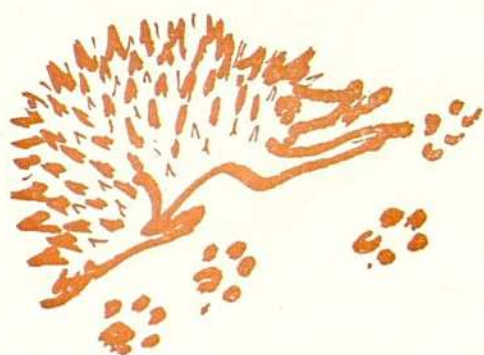

— Iš vežimo,
Ant kilimo
Trys margučiai,
Trys žali
Kai iškrito,
Nusirito —
Trys gražiausiai
Išpuošti!

— Ir tešlainis
Apvalainas
Nepavyko
Visiškai!
“Sutrupėjo!”
“Subyrėjo!”
Džiaugės lapė
Ir šeškai.

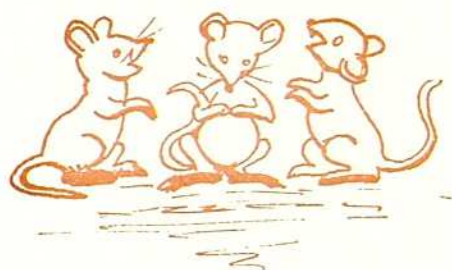
— Vilko pėdos!
 Vilko pėdos!
 Keisti burtai,
 Taip, ar ne? —
 Staiga špokas
 Visus mokė:
 — Saugu tiktai
 Kamine!

Net ežiukas
 Atsisuko
 Ir, pastatęs
 Spygliukus,
 Rodė taką
 Ir pasakė:
 — Būta vilko —
 Pus-pus-pus!

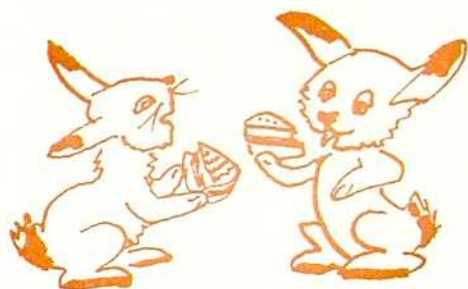
Kiškei mąstos:
 — Vaikai bastos
 Visai vieni
 Po laukus,
 O sutemo,
 Giria šlama,
 Laikas baisiai
 Neramus...

— Juos ir pelės
Suėst gali,
Pilka varna
Užkranksėt.
Ir pro šalį
Einant, gali
Jaunos varlės
Šokinėt . . .

Bet kiškiukai
Rudapūkiai
Kiškės Drąsės
Du vaikai
Parstriksėjo —
Negirdėjo,
Nekranksėjo
Jiems varnai.

Ir pasakė
Geltonakiai:
— Buvo linksma,
Ei, džium-džium!
Mes ten kepėm,
Laižėm, tepėm
Rudą cukrų
Su medum.

Oi tai grasė
Kiškė Drasė:
— Kitą kartą
Blogai bus!
Kas tai matė?
Tiktai katės
Vėlai grįžta
Į namus!

Aušo rytas
Nematytas —
Šviesus, šiltas
Ir smagus.
Už giružės
Varpo dūžis
Nuskambėjo
Tris kartus...

ŽODYNĖLIS

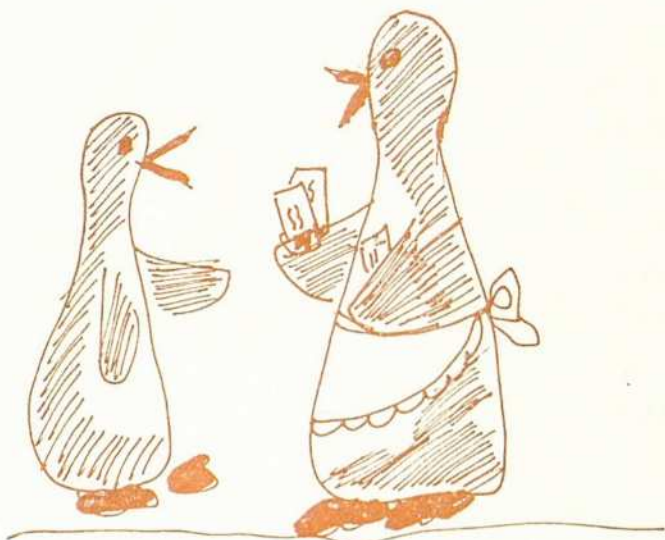
susigūžęs — susitraukęs
nudulkėjo — greitai nubėgo
šuolis — pašokimas į tolį
Velykė — Velykų bobutė
tešlainis — pyragaitis, sausainis
burtai — užkerėjimas
grasyti — įspėti, sudrausti
dūžis — smūgis ką nors mušant

PINGVINO CEPELINO PROBLEMA

Teta Audronė

Ponia Pingvinienė sutiko Cepeliną, grįžusį iš mokyklos, su dideliu šypsniu.

— Cepelinai — tarė — tau šiandien paštininkas atnešė daug laiškų. Jie tau atkeliavo iš Amerikos! Turbūt vaikučiai atsiuntė šuneliui vardų.

— Ačiū, mamytė — mandagiai atsakė imdamas laiškus iš mamos. — Ar gali Snaigytė ir Ledukas ateiti man padėti išrinkti?

— Gali — atsakė ponia Pingvinienė. — Aš tik iškepiu sausainiukų, tai galėsite pasivaišinti.

Kai atėjo draugai, Cepelinas jiems parodė laiškus. Mamytė padėjo Cepelinui juos perskaityti. O šunelis, lyg žinodamas kad pagaliau gaus vardą, laimingai priglaudė galvą prie Cepelino ir vizgino uodegytę.

— Gavai laiškutį iš Kristinos Liaugaudaitės ir jos 6 metų broliuko Tomo. Jie gyvena labai toli nuo mūsų — Downers Grove mieste, Illinois valstijoje. Kristina siūlo vardą „Žvaigždė“, o Tomukas vardą „Sniegas“. Ar tau patinka?

Cepelinas, Ledukas ir Sniegytė suplojo sparneliais ir sušuko visi trys — O, kaip gražūs vardai. Tai gali vardas būti “Sniego Žvaigždė”.

Mamytė nusišypsojo: — Gražiai skamba. Bet žiūrėk — dar yra daugiau vardų. Reikia visus perskaityti. Va, žiūrėk kaip tvarkingai ir gražiai tau pats parašė Algis Woss irgi iš Illinois, bet kito miestelio — Fox River Grove. Jis siūlo vardą “Snieguolis”. O jo broliukas Gintaras norėtų šunelį pavadinti tavo draugo Leduko vardu.

Žinoma, Ledukui labiausiai patiko vardas “Ledukas” — jis labai skatino Cepeliną taip ir pavadinti.

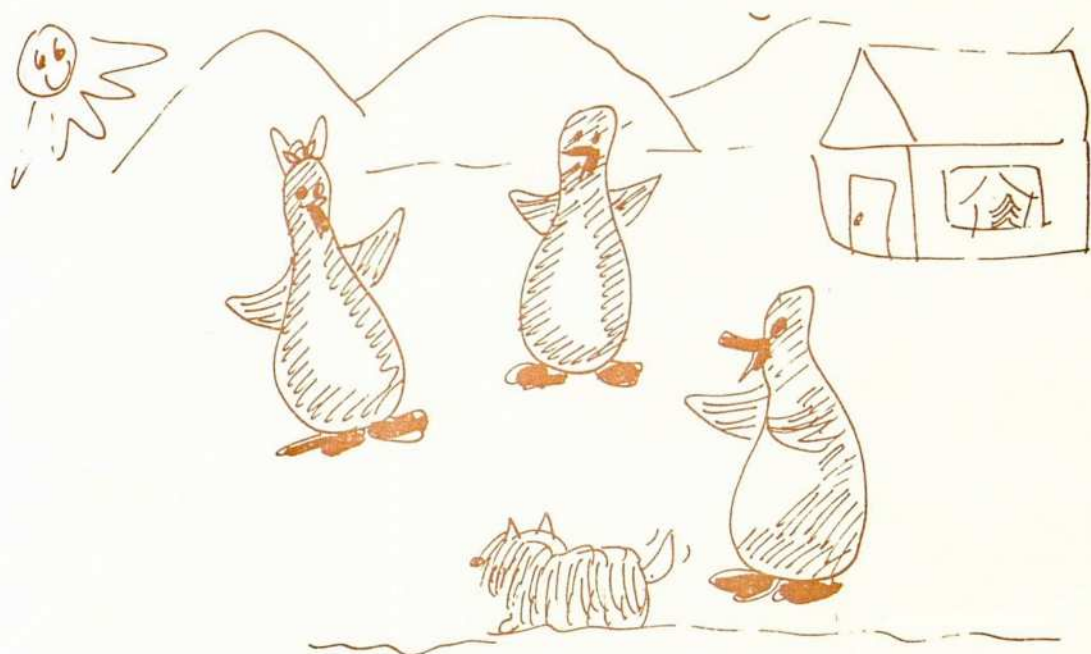
— Prašau, Cepelinai — Ledukas ragino — šuneliui tikrai patiktų būti “Leduku”. Juk jam labai patinka žaisti ant ledo!

Cepelinas pakraipė galvą. Jam irgi patiko ta mintis. Tikrai darėsi sunkiau ir sunkiau rinkti vardą.

Mamytė nė kiek nepadėjo. Jinai dar padavė vieną laišką iš Duxbury, MA, kurį parašė pats 4 m. Aidas Kuolas. Jis siūlė vardą “Kremas”. Šitas vardas Snaigytei labiausiai patiko. Tada trys draugai kreipėsi į šuniuką, bet šunelis jau buvo saldžiai užmigęs, ir jam visai atrodė nerūpėjo vardas.

Cepelinas, Ledukas ir Snaigytė ko nesusiginčiojo, bekalbėdami apie vardus. Ir tikrai, Cepelinui buvo labai sunku išrinkti, nes jis tikrai mėgo visus vaikučių pasiūlytus vardus. Ir ką daryti dabar?

Ponia Pingvinienė atnešė sausainių ir žuvinio pieno, tardama — Vaikučiai, nesiginčykite. Geriau užkąskite ir eikit lauk pažaisti. Gal tada sugalvosite kurį vardą parinkti.

Pingvinukai taip ir padarė. Jie ilgai žaidė ir čiuožė ant sniego — net šunelis pabudęs atbėgo lauk. Staiga Snaigytė sušuko — Cepelainai, Leduk! Aš turiu puikią mintį. Juk mums reikia daugiau vardų negu tik tavo šuniukui. Aš turiu dvi sniego pelytes, kuriom vardų reikia. O Leduko kimštas meškiukas bevardis, ir tu Cepelainai niekad vardo nedavei savo kimštai kengūrai iš Australijos.

Cepelinui ir Ledukui labai patiko Snaigytės pasiūlymas. Jie trys lėkte nulėkė į Cepelino namus, pasigirti poniai Pingvinienei kaip jie išsprendė vardo problemą.

— Tikrai gudriai sugalvojai, Snaigyte, — tarė ponias Pingvinienė. Tai kuriuos vardus kam pritaikysite?

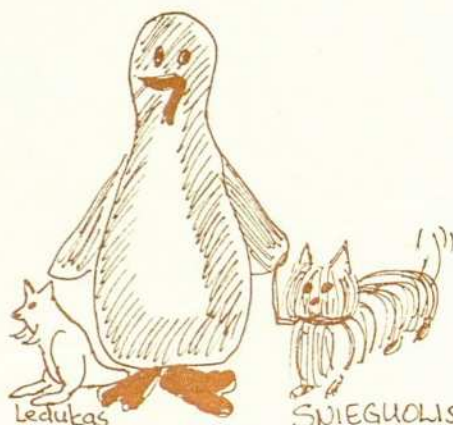
— Mama, mes dabar tikrai sudėsime visus vardus į kepurę ir trauksim — atsakė Cepelinas. Trys draugai taip ir padarė, ir burtų būdu šitaip vardai buvo išskirstyti: Snaigytės pelytė ir peliukas gavo vardus „Žvaigždė“ ir „Kremas“. Leduko meškiukui teko vardas „Sniegas“. Cepelino kengūrai pritaikytas vardas „Ledukas“. O šuniuko vardas SNIEGUOLIS! Cepelinas, Ledukas ir Snaigytė buvo labai laimingi, kad vardų problema taip gerai išsprendė.

Žvaigždė ir kremas

Sniegas

Ledukas

SNIEGUOLIS

O šuniukui, atrodo, vardas „Snieguolis“ irgi labai patiko — kai Cepelinas jį tuo vardu pašaukė, jis greitai atbėgo ir palaižė Cepelino snapą.

Cepelinas, Ledukas, Snaigytė ir Teta Audronė dėkoja Algiui, Gintarui, Aidui, Kristinai ir Tomui už laiškus. Jie visuomet mielai laukia laiškų — rašykite kada tik norite. Ačiū!

PASAKA APIE BALTIJOS JŪRĄ

Eugenija Sindaskytė

Senų senovėje, kai Lietuvos šalį valdė Šiaurys ir Saulė, ant aukštų kalnų miškuose gyveno jų mylimas sūnus — Baltija. Jis buvo jaunas, gražus ir labai stiprus. Galėjo išrauti pušį, kurią dešimts vyrų nepajėgė apkabinti.

Taip, Baltija buvo milžinas. Jis medžiojo žvėris ir rengėsi jų kailiais. Žmonės jo labai bijojo, nors jis niekam blogo nedarė. Kartais, užlipęs ant kalno, pamodavo savo tėvui Šiauriui. Tas atplasnojęs imdavo šukuoti sūnaus ilgus plaukus. Kitą kartą motina Saulužė jį apkabinus glamonėdavo savo šiltais spinduliais.

Bet Baltijai kažko vis trūko. Pabodo milžinui vienam gyventi. Jis su ilgesiu vis žvelgė į tolį, kur buvo matyti spindintis ledo kalnas. Šiauriui pagailo sūnaus. Vieną dieną, matydamas jo liūdesį, jis tarė:

— Eik, išsikalk iš ledo kalno sau nuotaką. Ji tave pradžiugins.

Milžinas taip ir padarė. Septynias dienas kalė ledą. O aštuntos dienos rytą, kai Saulužė motinėle pažvelgė į sūnaus nuotaką, štai ką pamatė. Aukšta, liekna, nuostabiai graži mergina suspindo visom vaivorykštės spalvom.

— Tavo vardas bus Jūra, — su džiaugsmu sušuko milžinas. — Ar tu sutiksi būti mano žmona?

Bet Jūra nieko neatsakė. Ji tik stovėjo sustingusi.

— Tėve Šiaury, — prašė milžinas, — duok mano Jūrai gyvybę. Tik tu vienas gali tai padaryti.

Suplasnojo Šiaurys apie ledo gražuolę, papūtė šen, papūtė ten ir štai — mėlynos akys atsimerkė, ji sujudėjo ir ėmė dairytis aplinkui.

Nudžiugęs milžinas nutvėrė Jūrą už rankos.

— Einam, aš tau parodysiu savo karalystę!

Jis aprodė jai miškus, kuriuose gyveno ir žvėris, kuriuos medžiojo. Surinko nuo pušų gelsvus sakus ir, suvėręs karolius, užkabino mylimajai ant kaklo. Bet gražuolės veide nepasirodė šypsena. Jos niekas nedžiugino.

— Sakyk, Jūra, kuo man tave pralinksminti? Kaip man uždegti tavyje meilę? — klausė nuliūdęs milžinas.

— Ledinė mano širdis mylėti nemoka, — atsakė ji.

Išgirdęs tuos žodžius, milžinas be galo nuliūdo. Nuėjo jis pas Saulę:

— Saulužė motinėle, įdėk Jūrai ugninę širdį, kad ji mane pamiltų.

— Gerai, — švelniai nusišypsojo Saulė. Ji palietė Jūrą savo spinduliais ir įdėjo jai liepsnojančią širdį.

Vienu akimirksniu Jūra pasikeitė. Meiliom akim pasižiūrėjo į milžiną ir nusišypsojo. Jis su džiaugsmu ją apkabino ir priglaudė prie širdies. Bet staiga jis pajuto, kad Jūra ėmė tirpti jo glėbyje.

— Jūra, mano meile, kas tau?...

Jūra tirpo, tirpdama plačiai išsiliejo, o baltos, putotos bangos blaškėsi prie milžino kojų. Bangose geltonavo pabirę karoliai. Tik dabar jis suprato, kad liepsnojanti širdis sutirpdė jo mylimąją. Iš skausmo plyšo jo širdis ir jis negyvas krito jūron. Bangos jį išnešė toli, toli.

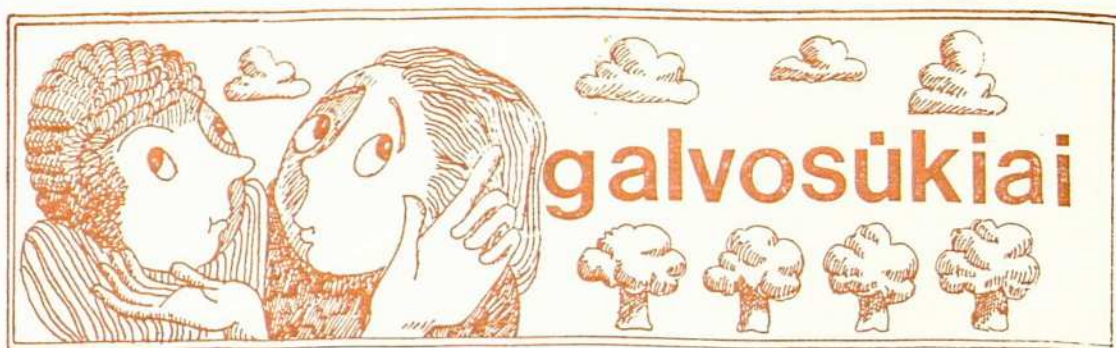
Nuo tada ties pušynais banguojanti jūra buvo pavadinta — Baltijos jūra. Jei tyloje įsiklausytum į jos ošimą, žinok, kad Jūra rauda savo negyvo mylimojo. Kartais įsiutęs Šiaurys atūžia, savo galingais sparnais plasnodamas. Bando išplėsti savo sūnų iš Jūros glėbio. Bet toji nepasiduoda. Kovoja. Jos bangos putodamos kyla aukštylų lyg milžiniški kalnai, tai vėl lūždamos žemyn krinta, išbarstydamos ant kranto dovanotus karolius.

— Audra, — sako žmonės.

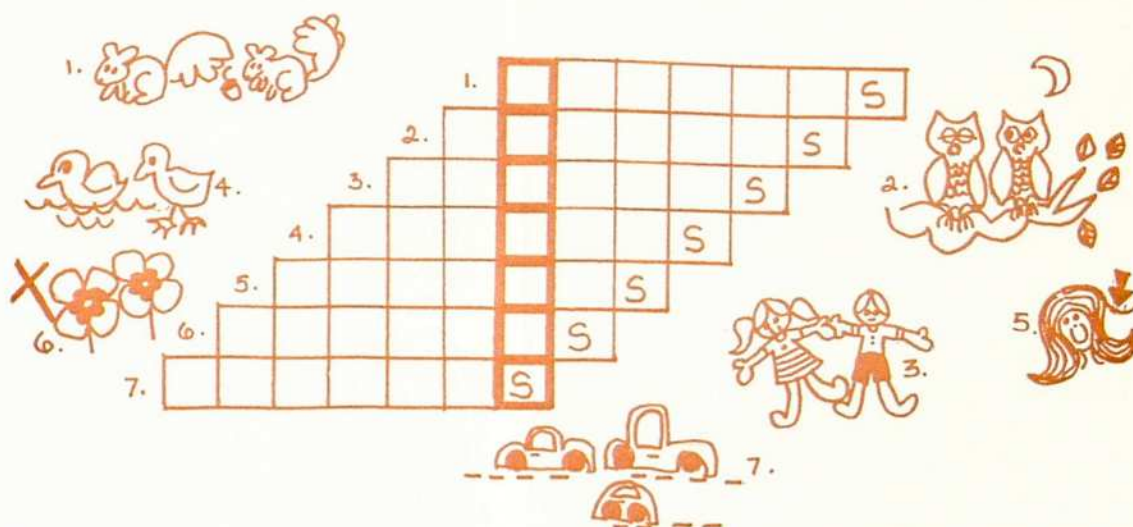
Jūra tvirtai laiko apglėbusi savo milžiną. O Šiaurys, nepajėgdamas nugalėti jos meilės, pasitraukia į šiaurę. Saulė kartais pagaili kenčiančios Jūros. Ji pažeria savo spindulius ant jos bangų ir šie, lyg deimančiukai šokinėja per jas. Tai palinksmina nuliūdusią Jūros širdį.

— Kokia graži mūsų Baltijos jūra! — žmonės matydami džiaugiasi. Jie renka pakrantėse puikius gintarus ir dabinasi jais.

1. Jei slapto žodžio atspėti negali, visus kitus teisingai įrašyti turi! Surašyk, kas vaizduojama paveiksluose.

II. GYVULIŲ MĖSLĖS

1. Apvali skylutė mažam kamuoliukui.
2. Keturi bėga, penktas kelią šluoja.
3. Du stačiukai, du klaustukai,
du ežerėliai spindi.
4. Eina panelė — turi šimtą rūbelių.
5. Ne paukštis, bet sparnuotas;
ne gyvulys, bet plaukuotas.
6. Neturi ragų, nebūtų bangu, —
bet kas pamato, tuoj bėga.
7. Raudonas ponaitis žemėj gyvena,
lietaus nebijo.
8. Žiemą vasarą su kailiniais.

ėlep
lyskar

ravkė
tašvi

ibtė

skašės

lieskas
ašmek

III. SURASK ŽAISLŲ PAVADINIMUS.

(paruošė Laima Underienė)

T	R	S	O	V	L	A	P	S	R	S	A
Ė	Ž	N	R	B	Ū	I	P	T	I	S	U
L	A	M	A	Š	I	N	Ė	L	Ė	Y	Z
E	I	S	N	U	O	K	O	B	Ž	N	D
T	S	Ž	K	I	E	M	Z	U	N	I	M
Š	L	A	D	S	Ū	V	Š	O	T	D	B
K	A	Ž	A	I	D	I	M	A	S	E	U
O	S	V	R	Ū	M	L	N	V	A	I	G
L	O	N	B	Ė	D	J	Ė	Y	B	V	N
P	A	K	I	E	M	G	D	L	Č	S	A
R	G	R	S	A	G	Y	N	K	Ė	P	S
Ė	O	L	I	P	I	N	U	K	A	I	L

IV. KIEK MARGUČIŲ?

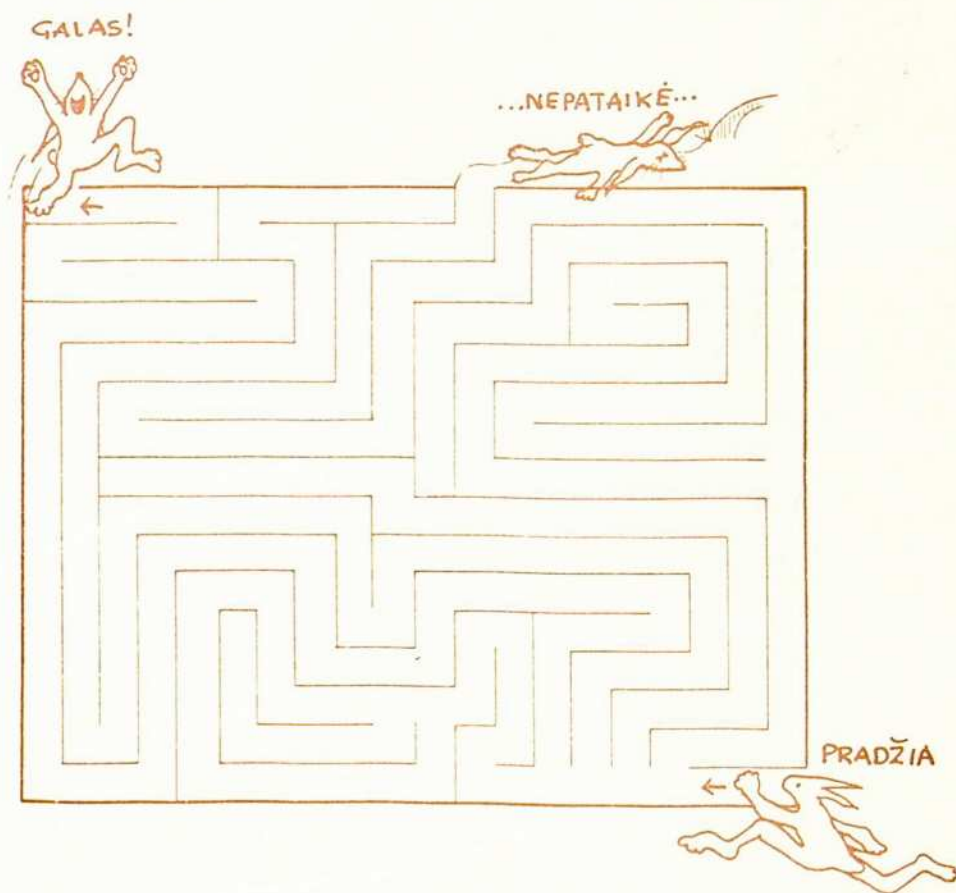
Romas pasigyrė, kad turi labai daug margučių.

— O kiek? — paklausė Rimas.

— Jeigu aš turėčiau dar tiek, kiek turiu ir dar puse, ir dar vieną ketvirtadalį to skaičiaus, ir dar vieną margutį, tai turėčiau visą šimtą!

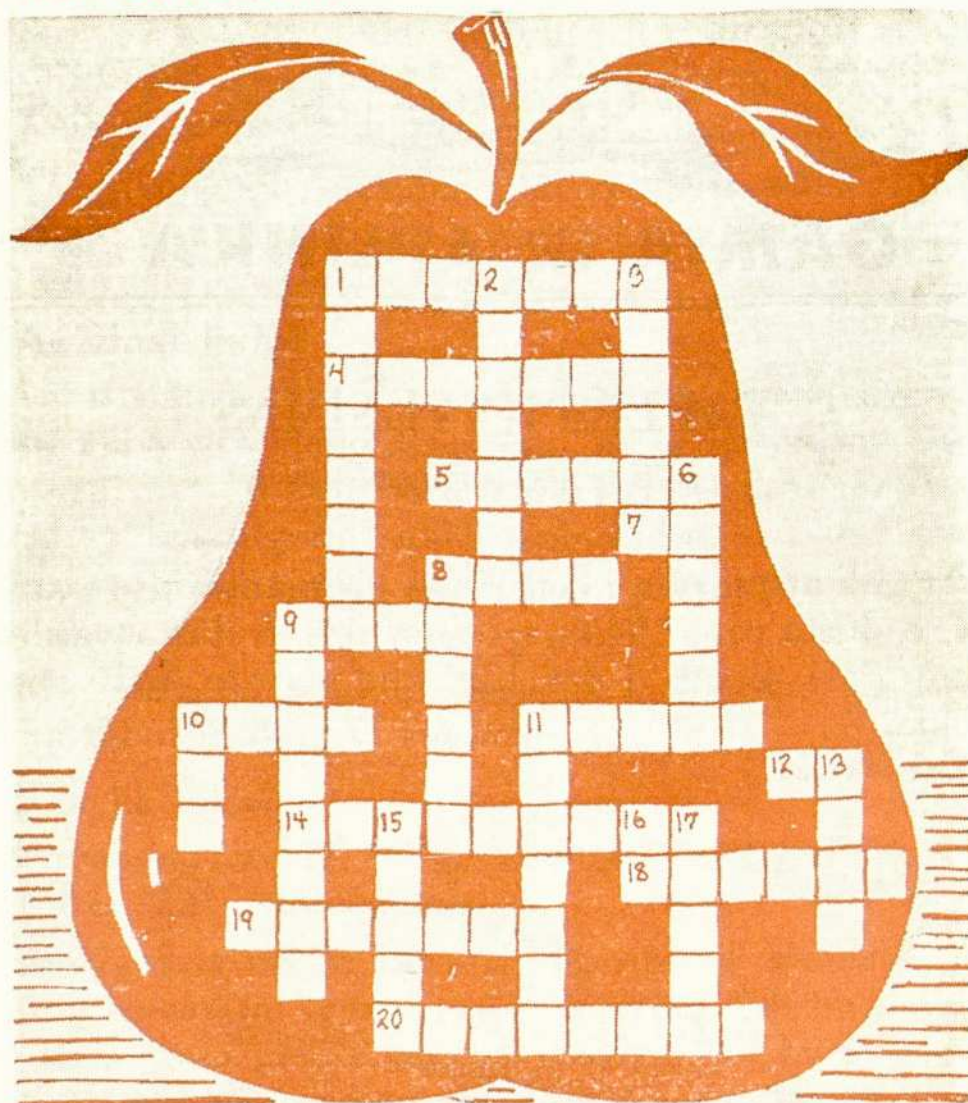
Rimas negalėjo atspėti, kiek Romas turi margučių. Ar tu gali?

V. PADEK KIŠKIUI-PIŠKIUI RASTI TIKRĄ KELIĄ.

Kryžiažodžio atsakymai. Skersai: 1. Kriaušė, 4. prašyti, 5. kieta, 7. su, 8. gėlė, 9. sėti, 10. para, 11. slyva, 12. ar, 14. pavasaris, 18. rėdyti, 19. vaisius, 20. drąsumas. Žemyn: 1. kepurytė, 2. aušrinė, 3. ėdimas, 6. sudiev, 8. giedra, 9. stropiai, 10. pro, 11. skalsus, 13. ratų, 15. visad, 16. ir, 17. sėkla.

VI. KRYŽIAŽODIS

SKERSAI:

1. Kas atvaizduojama šiame galvosūkyje?
4. Ką daryti, jei ko nors norime?
5. Priešingas žodžiui "minkštas".
7. Prielinksnis.
8. Žibutė yra
9. Norint gėlytes auginti, reikia sėklas
10. Dvidešimt keturios valandos.
11. Sultingas vaisius.
12. Pradedam klausimą su šiuo žodžiu.
14. Gražiausias metų laikas.
18. Rengti.
19. Kriaušė yra
20. Drąsa.

ŽEMYN:

1. Mergaitės galvos papuošimas.
2. Ryto žvaigždė.
3. Gyvulių valgymas.
6. Atsisveikinimas.
8. Gražus oras.
9. Darbščiai, uoliai.
10. vieną ausį įėjo, ... kitą išėjo.
11. Sotus.
13. Be vežimas nevažius.
15. Visuomet.
16. Jungtukas.
17. Kas yra sėjama?

(Atsakymai psl. 24)

VARLĖS GYVENIMAS

paruošė Aldona Prapuolenytė

Ar gali atspėti šią mįslę? Kas pirmiausia gyvena vandeny, o dūsta ore. Vėliau gyvena ore, o dūsta vandeny. Ir, galų gale, įlenda į dumblą, kur nei oro, nei vandens nereikia.

Tai varlė!

Mažos varlytės gyvenimas prasideda taip. Jos mama prūde padeda šimtus kiaušinėlių. Kiekvienas jų yra įvilktas į minkštą, gleivinį apsiaustėlį. Jis sugeria vandenį ir išsipučia iki pupos didumo.

Tas kiaušinėlis susideda iš trynio ir mažo gyvybės grūdelio. Viršutinė jo dalis yra tamsios spalvos. Ji apšildo kiaušinėlyje esančią gyvybę.

Ar žinai kaip?

Visai paprastai. Žinai, kad karštą dieną užsivilkus tamsų rūbą yra daug karščiau, negu užsivilkus šviesų. Taip yra, net jei abu būtų iš vienodai storos medžiagos. Tamsi spalva sugeria saulės spindulius, o šviesi — juos praleidžia. Taip tamsi dėmė kiaušinėlyje traukia saulės spindulius.

Maždaug po penkių dienų iš apšildomo kiaušinėlio išsirita labai juokingas sutvėrimas.

Kas jis toks?

Panašus į žuvytę, bet ne žuvytė. Dar labai nepanašus į varlytę. Tai — **buožgalvis**.

Buožgalvis neturi burnos. Išsiritęs iš kiaušinėlio, jis pasiima su savimi trynį. Tai jo maistas. Bet po dviejų ar trijų dienų buožgalvis jau turi burnytę. Tada jis pats turi susirasti maisto vandenyje.

Dabar buožgalvis ima keistis. Jo išorinės žiaunos dingsta ir naujos susiformuoja jo viduje. Kiek vėliau išdygsta užpakalinės kojos, bet jis jų dar nenaudoja. Vandenyje jam naudingesnė uodega. Ja vairuodamas, buožgalvis plaukia, kur nori.

Taip praeina septynios, aštuonios ar devynios dienos. Buožgalviui pradeda neužtekti deguonies, kuri pasiima iš vandens. Jis vis dažniau iškyla į vandens paviršių atsikvėpti. Dabar jis gali kvėpuoti ir oru, ir vandeniu. Bet neilgai!

Kodėl ne?

Todėl, kad buožgalvio kūnelis toliau keičiasi. Išdyksta priekinės kojos. Apsiginklavęs kojomis ir plaučiais, jis nori pamatyti žemę. Bet ne — gaila vandenį palikti. . .

Vargšas buožgalvis!

Jis labai nuliūsta. Nieko nevalgo. Jo žiomenys pradeda nykti, kaip visa, ko nenaudojame.

Kuo jis gyvena?

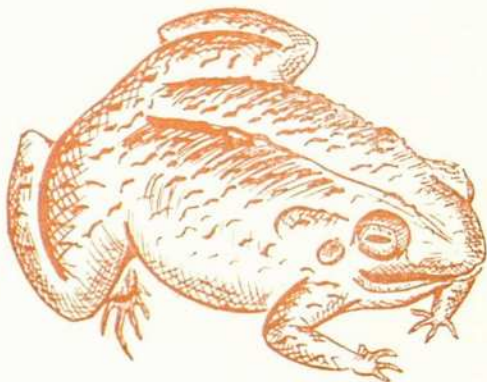
Buožgalvio kūne yra maisto sandėlis uodegoje! Jo uodega mažėja dieną iš dienos. Ir, vieną dieną, uodegos lieka tik mažas galiukas. Buožgalvis virsta mažyte, uodeguota varlyte.

Bet juk varlytė neturi uodegos!

Teisingai. Ji dar turi pasikeisti. Uodega, kuria buožgalvis maitinosi paskutinėmis savo gyvenimo dienomis, dabar tampa jo priešas. Apsigyventi žemėje, varlytė turi lipti dumblėtais prūdo krantais. Uodega jai per sunki nešti.

Varlytė dažnai įklimpsta dumble ir negali pajudėti. Ją gali iškepti karšti saulės spinduliai. Bet laimei, uodega vis mažėja, kol visai pradingsta. Dabar varlytė jau tikra varlė!

Varlytės gyvenimas prasideda ir vystosi per tris pavasario mėnesius. Kai ateina karšta vasara, ji slepiasi drėgnose žolėse arba skuba prie savo prūdo.

Kaip ji dabar gyvena?

Ogi taip. Jos maistas — vabaliukai, kirmėlės, kurias ji randa ant žemės. Dabar jai reikia ne vandens, bet oro gyvybei palaikyti. Vasarą ir rudens dalį ji praleidžia sausumoje.

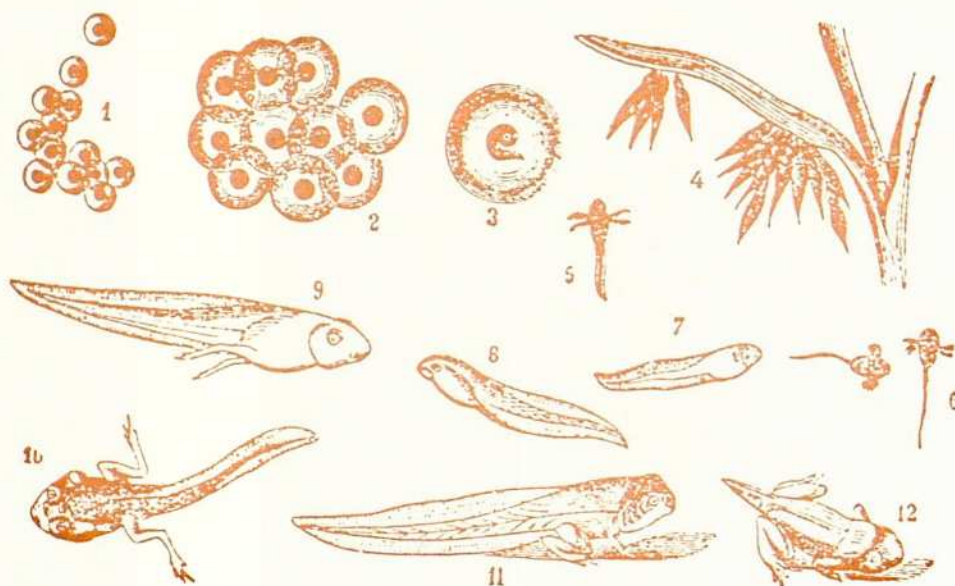
O kas būna rudenį?

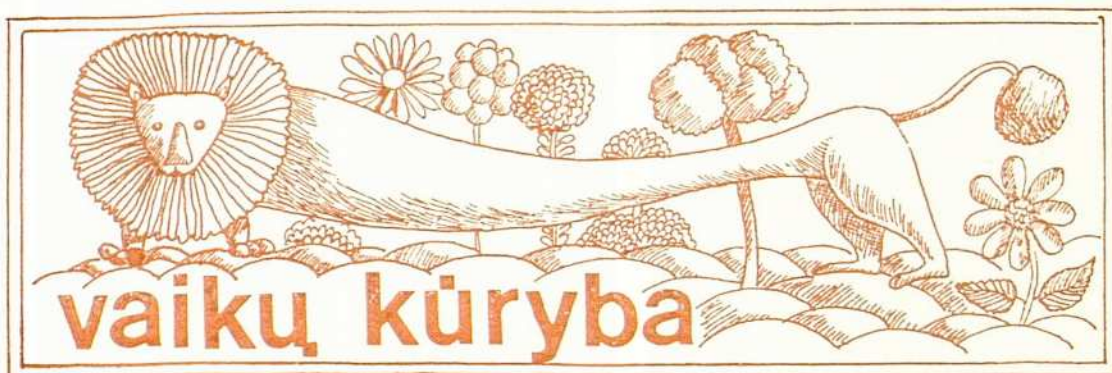
Kai ruduo užleidžia vietą žiemai, šaltakraujė varlė turi sugrįžti į savo prūdą. Ji pasineria į dugno dumblą, ten užmiega ir laukia pavasario. Tame dumble, rodos, varlei nei oro, nei vandens nereikia. O kitą pavasarį, orui atšilus, ledams ištirpus, ji atgis ir padės daug, daug kiaušinėlių.

ŽODYNĖLIS

prūdas — pond
dumblas — mud
gleivinis — mucous
žiaunos — gills
deguonis — oxygen
žiomenys — mouth

Surašyk varlytės gyvenimo istoriją, sekant numeruotus paveikslėlius. Sugalvok jai vardą!

ANTYTĖ IR ZUIKUTIS

Vilija Gražulytė, 6 m.

Hazel Crest. IL

Antytė plaukinėjo ežerėlyje. Jai taip beplaukiant, atšokojo zuikutis.

- Aš galiu plaukti, o tu ne, — pasigyrė antytė.
 - Tai kas, — pasakė zuikutis. — Aš galiu šokinėti.
 - Parodyk man, kaip tu šokinėji.
 - Gerai. . . O tu parodyk man, kaip tu plauki.
- Staiga zuikutis ėmė šaukti:
- Padėk man! Padėk man! Aš skęstu. . . Čia ne juokinga.

VELYKOS

Kiškis renkasi dažus,
 Reiks dažyti margučius, —
 Raudonus ir mėlynus,
 Deda jis į krepšelius.
 Saulė šypsosi linksmi,
 Darbas sekasi gerai.
 Skuba kiškiai išsižioję, —
 Laižo nudažytą koją. . .
 Vaikai, rytą atsikėlę,
 Skuba, ieško dovanų.
 Randa visi po margutį
 Įvairių gražių spalvų.

Andrius Izokaitis

K. Donelaičio mokykla

Chicago, IL

DAR VIENA PASAKA

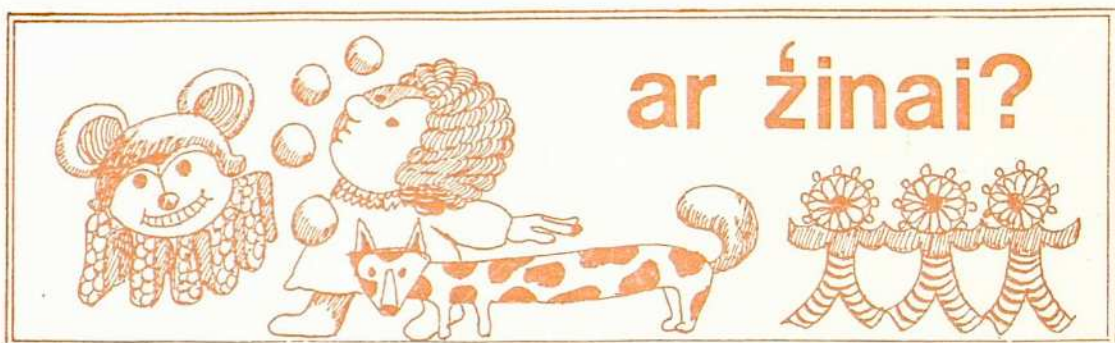
Buvo toks gudrus kiškis. Jis apgaudavo vilką, pabėgdavo nuo šunų ir net nubaidydavo lapę. Lapė vis galvodavo, kaip netikėtai Strikutį pagauti. Kartą sugalvojo apsimesti negyva: ji gulės prie gražių ir skanių kopūstėlių, Strikutis ateis jų ragauti ir lapė jį pagaus.

Pirma lapei reikėjo kopūstėlių. Ji nuėjo į daržą ir pradėjo rinkti kopūstėlius. Netoliese dirbo ūkininkas. Jis pamatė lapę ir pradėjo vytis, kol pagaliau lapei pavyko pasprukti. Ji buvo visa purvina, net savo koją susižeidė bebėgdama. Vėliau lapė nuėjo prie upelio, atsigulė, o prie galvos padėjo kopūstus. Ji apsimetė negyva. Strikutis ėjo per mišką. Jis buvo alkanas. Pamatė lapę su kopūstais. Jis labai apsidžiaugė ir jau norėjo eiti artyn, bet staiga sustojo. Kas bus, jeigu lapė gyva? Jis pažiūrėjo į upę ir į kelmą, kurį kirtėjai buvo palikę. Strikutis priėjo prie to kelmo ir stipriai pastūmė. Nupjautas kelmas su lape nuriedėjo į vandenį. Kol lapė išlipo iš upės, Strikutis jau buvo pasiėmęs kopūstėlius. Lapė supykusi nubėgo į savo urvą, atsisakė gaudyti kiškį nes susirgo sloga.

Lapė nebuvo vienintelė, kuri norėjo kiškį sugauti. Norėjo ir vilkas. Kai vilkas išgirdo, kad Strikutis lapę apgavo, jis galvojo: "Aš pasėsiu visą daržą kopūstėlių. Po vienu kopūstu padėsiu spąstus. Kai Strikutis pakels kopūstą, spąstai griebis ir aš kiškutį pagausiu". Vilkas vaikščiojo po visą mišką, kol atrado gražią pievą. Tada jis nuėjo pas meškienę, kuri jam davė 45 sėklas. Vilkas jas pasėjo, ir pavasarį kopūstai išdygo.

"Atrodo labai gražiai", galvojo vilkas, padėdamas spąstus po vienu kopūstu. Strikutis ėjo per mišką. Jis buvo alkanas. Kai pamatė tiek daug kopūstų, beveik parvirto iš nustebimo. Jis pasiėmė didelį maišą ir pradėjo rinkti kopūstus. Rinko, rinko, kol priėjo prie kopūsto su spąstais. Pažiūrėjo ir nutarė, kad jis negražus. Palikęs kopūstą, Strikutis nuėjo namo. Vilkas taip supykė, kad šoko ant to kopūsto. Jo kojos įkliuvo į spąstus. Strikutis vėl apgavo! Tai gudriausias gyvulėlis visame miške. Strikutis — gudruolis.

*Saulius Juškaitis
K. Donelaičio mokykla
Chicago, IL*

KAS ĮVYKO KOVO MĖNESI

paruošė Vytautas Abromaitis

- 1521 Magelano vadovaujama ekspedicija pasiekė Marianų salas.
- 1752 Amerikoje paskutinį kartą švenčiami Nauji metai sena tvarka (24 d.).
- 1759 Danguje pasirodė anglų astronomo E. Halley išpranašauta kometa.
- 1795 Amerikoje išventintas pirmas katalikų kunigas — lietuvis, Gedimino palikuonis Dimitras Galicinas.
- 1827 Vienoje mirė kompozitorius Ludwig von Beethoven (g. 1770).
- 1848 Niagaros krioklys sustojo, ledams užsikimšus ties Buffalo.
- 1860 Į JAV-bes atvyko pirmas Japonijos ambasadorius (su 74 palydovais).
- 1864 Tytuvėnuose suimtas kun. Ad. Mackevičius, sukilėlis patriotas. Rusai sušaudė lietuvių sukilėlių vadą Konstantiną Kalinauską.
- 1867 JAV-bės nupirko iš Rusijos Aliaską už 7,200,000 dolerių.
- 1876 Aleksandras Bell užpatentavo telefoną.
- 1907 Mirė dr. Jonas Biliūnas (g. 1879). Jis parašė *Brisiaus galas* ir kt.
- 1911 Mirė dailininkas-kompozitorius M. K. Ciurlionis.
- 1919 Lenkai užėmė Gardiną.
Kaune vokiečiai nužudė sargybą einantį kareivį Praną Eimutį.
Lietuvos aviacijos lėktuvai išskrido pirmą kartą į frontą.
- 1926 Mirė rašytoja Lazdynų Pelėda (g. 1867).
- 1936 Hitleris sulaužė Versalio sutartį įžygiuodamas į Rheinland provinciją.
- 1938 Vokiečiai okupavo Austriją.
- 1939 Vatikane išrinktas naujas popiežius — Pijus XII.
Vokiečių kariuomenė įžygiavo į Čekoslovakiją.
Vokiečiai atėmė iš Lietuvos Klaipėdos kraštą.
Ispanijoje gen. Franco užėmė Madridą, užbaigdamas civilinį karą.
- 1943 Lietuvoje vokiečiai okupantai uždarė augštasias mokyklas.
- 1953 Rusijoje mirė žiaurusis diktatorius Stalinas.
Dr. J. Salk paskelbė suradęs skiepus nuo polio ligos.
- 1957 Afrikoje Gold Coast pasiskelbė nepriklausoma valstybe, tuo pradėdama didžiosios Britų imperijos trupėjimą.
- 1960 Toronte, Kanadoje, mirė St. Kairys, ilgametis *Skautų aid*o redaktorius.